

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حسابداری صنعتی

پایه دوازدهم

دوره دوم متوسطه

شاخه کاردانش

زمینه خدمات

گروه تحصیلی بازرگانی و امور اداری

رشته مهارتی : حسابداری مالی

نام استاندارد مهارتی مبنا : حسابداری صنعتی

کد استاندارد متولی : ۱۰/۱۲/۲/۳-۱

عشقی، ابوالقاسم	۶۵۷/۴۲
حسابداری صنعتی، شاخه کاردانش، زمینه خدمات - گروه تحصیلی بازرگانی و امور اداری/	ح ۶۳۴/ع
مؤلف ابوالقاسم عشقی - تهران .	
۲۴۷ ص	
برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش	
وزارت آموزش و پرورش .	
۱. حسابداری صنعتی، الف. عشقی، ابوالقاسم. ب. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	
ج. دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش. د. اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد	
آموزشی.	

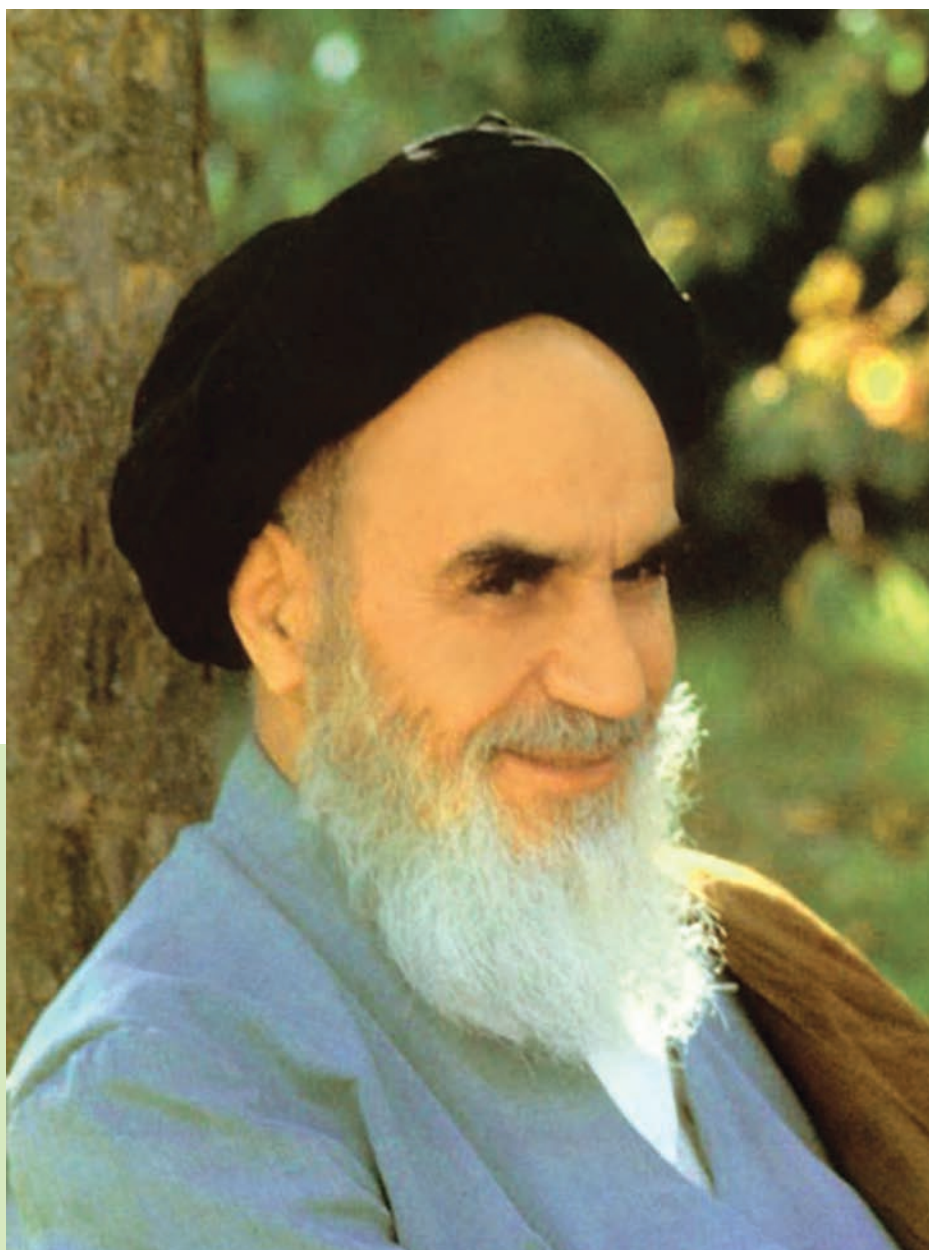

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	حسابداری صنعتی - ۳۱۲۲۳۵
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	راضیه احسانی، ناهید مؤذن‌زاده و کبری نورشاهی (اعضای شورای برنامه‌ریزی) ابوالقاسم عشقی (مؤلف) - پروین ترابی (ویراستار ادبی)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	نسرین اصغری (طراح جلد) - سمیه قنبری (صفحه‌آرا)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر :	وب‌گاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)
چاپخانه :	تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵ شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ دوم ۱۳۹۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۵-۱۹۸۷-۰۵-۹۷۸-۹۶۴-۰۵ ISBN 978-964-05-1987-5

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آیید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قُدَسِ سِرُّهُ»

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

tvoccd@roshd.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

۳۲	آزمون پایانی فصل ۲		مقدمه
۳۸	فصل ۳	۱	فصل ۱
۳۹	۳- کنترل مواد	۲	۱- شناخت حسابداری صنعتی
۳۹	۳-۱- ماهیت حساب مواد		۱-۱- آشنایی مقدماتی با مفاهیم حسابداری صنعتی
۳۹	۳-۲- طبقه بندی مواد	۲	۱-۲- تعریف حسابداری صنعتی
۳۹	۳-۲-۱- مواد مستقیم	۳	۱-۳- اهمیت حسابداری بهای تمام شده
۴۰	۳-۲-۲- مواد غیر مستقیم	۳	۱-۴- کاربرد حسابداری بهای تمام شده
۴۰	۳-۳- تهیه و کنترل مواد	۴	۱-۵- اصطلاحات متداول در حسابداری بهای تمام شده
۴۰	۳-۴- مدیریت واحد برای مواد	۴	۱-۵-۱- عوامل بهای تمام شده
۴۰	۳-۵- دوایر کنترل کننده مواد	۴	۱-۵-۲- بهایابی و هزینه‌یابی
۴۱	۳-۵-۱- دایره خرید (دایره تدارکات)	۵	۱-۵-۳- تولید
۴۱	۳-۵-۲- دایره بازرسی و کنترل کیفیت	۵	۱-۵-۴- کالای ساخته شده
۴۱	۳-۵-۳- دایره انبار	۵	۱-۵-۵- کالای در جریان ساخت
۵۴	۳-۵-۴- دایره حسابداری مواد	۶	۱-۶- حساب کالای در جریان ساخت
۶۴	۳-۶- روشهای ارزیابی موجودی مواد	۱۰	آزمون پایانی فصل ۱
	۳-۶-۱- روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)		
۶۴	۳-۶-۲- ارزیابی به روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)	۱۳	فصل ۲
۶۸	۳-۶-۳- ارزیابی به روش میانگین	۱۴	۲- طبقه‌بندی عوامل هزینه (عوامل بهای تمام شده)
۷۱	آزمون پایانی فصل ۳	۱۴	۲-۱- لزوم طبقه‌بندی هزینه‌ها
۷۴		۱۴	۲-۲- طبقه‌بندی طبیعی هزینه
۸۷	فصل ۴	۱۴	۲-۳- طبقه‌بندی هزینه‌ها براساس ارتباط آنها با تولید محصول
۸۸	۴- کنترل حقوق و دستمزد	۱۵	۲-۳-۱- هزینه‌های مستقیم
	۴-۱- دوایر و ادارات کنترل کننده حقوق و دستمزد	۱۶	۲-۳-۲- هزینه‌های غیرمستقیم تولید
۸۸	دستمزد	۱۶	۲-۴- طبقه بندی هزینه ها باتوجه به تغییر حجم تولید
۸۹	۴-۱-۱- دایره کارگزینی	۱۷	۲-۴-۱- هزینه های ثابت
۸۹	۴-۱-۲- دایره حضور و غیاب	۱۸	۲-۴-۲- هزینه های متغیر
۸۹	۴-۱-۳- دایره ثبت اوقات کار	۱۸	۲-۴-۳- هزینه‌های نیمه متغیر
۹۱	۴-۱-۴- دایره زمان سنجی	۱۹	۲-۵- تهیه و تنظیم گزارش درمؤسسات تولیدی
۹۱	۴-۱-۵- دایره برنامه ریزی تولید	۲۰	۲-۵-۱- گزارش‌های درون سازمانی
۹۱	۴-۱-۶- دایره حسابداری حقوق و دستمزد	۲۱	۲-۵-۲- گزارش‌های برون سازمانی
۹۱	۴-۱-۷- دایره حسابداری صنعتی (حسابداری بهای تمام شده)	۲۶	
۹۲	۴-۲- اطلاعات لازم جهت محاسبه حقوق و دستمزد		
۹۲	دستمزد		

۱۳۲	۵-۴- هزینه های واقعی سربار	۹۲	۴-۲-۱- حقوق پایه
	۵-۵- شناسایی و جمع آوری اقلام مربوط	۹۲	۴-۲-۲- ساعت کارعادی
۱۳۳	به هزینه های سربار	۹۳	۴-۲-۳- ساعات کار اضافی
۱۳۳	۵-۶- ارتباط هزینه های سربار با مراکز هزینه	۹۴	۴-۲-۴- نوبت کاری
۱۳۴	۵-۶-۱- مراکز یا دواير توليدي	۹۷	۴-۲-۵- مرخصی استحقاقی
۱۳۴	۵-۶-۲- دواير پشتيباني	۹۲	۴-۲-۶- عیدی و پاداش
۱۳۴	۵-۷- تسهيم هزینه های سربار	۱۰۰	۴-۲-۷- طرحهای تشویقی دستمزد
۱۳۶	۵-۸- تسهيم اوليه	۱۰۵	۴-۲-۸- اوقات تلف شده
۱۴۰	۵-۹- تسهيم ثانويه	۱۰۷	۴-۲-۹- کارآموزی
۱۴۱	۵-۱۰- روشهای تسهيم ثانويه	۱۰۷	۴-۳- تنظيم لیست حقوق و دستمزد
۱۴۲	۵-۱۰-۱- تسهيم ثانويه به روش مستقيم	۱۰۹	۴-۴- کسور حقوق و دستمزد
۱۴۲	۵-۱۰-۲- تسهيم ثانويه به روش يکطرفه	۱۰۹	۴-۴-۱- مالیات برحقوق و دستمزد
۱۴۲	۵-۱۰-۳- تسهيم ثانويه به روش دوطرفه (متقابل)	۱۰۹	۴-۴-۲- حق بیمه های اجتماعی
	۵-۱۱- چرا هزینه های سربار در ابتدای	۱۱۰	۴-۴-۳- حق بیمه بیکاری
۱۴۶	دوره مالی برآورد می شوند	۱۱۰	۴-۴-۴- صندوق اجرا (اجرائیات)
۱۴۶	۵-۱۱-۱- نرخ جذب سربار	۱۱۰	۴-۵- ثبت های حسابداری مربوط
	۵-۱۱-۲- محاسبه نرخ جذب سربار		به حقوق و دستمزد
۱۴۷	بر مبنای ساعت کار مستقيم		۴-۵-۱- ثبت لیست حقوق و دستمزد
۱۴۸	۵-۱۱-۳- محاسبه سربارساخت جذب شده	۱۱۱	در دفتر روزنامه
۱۴۸	۵-۱۲- ثبت هزینه های سربار	۱۱۲	۴-۵-۲- ثبت تسهيم هزینه حقوق و دستمزد
۱۴۹	۵-۱۲-۱- ثبت سربار ساخت جذب شده	۱۱۸	آزمون پایانی فصل ۴
۱۵۰	۵-۱۲-۲- ثبت هزینه های واقعی سربار		
۱۵۲	۵-۱۳- محاسبه کسر یا اضافه سربارجذب شده		
۱۵۵	آزمون پایانی فصل ۵		
۱۶۵	فصل ۶	۱۲۸	فصل ۵
۱۶۶	۶- هزینه یابی سفارشات		۵- کنترل هزینه های سربار
۱۶۶	۶-۱- سیستم هزینه یابی سفارشات	۱۲۹	۵-۱- مفهوم هزینه سربار
۱۶۷	۶-۲- سیستم هزینه یابی مرحله ای	۱۲۹	۵-۲- پیش بینی هزینه های سربار
۱۶۸	۶-۳- روشهای هزینه یابی		۵-۲-۱- نامعلوم بودن مبلغ بسیاری
۱۶۸	۶-۳-۱- روش هزینه یابی واقعی	۱۳۰	از هزینه های واقعی تا پایان دوره مالی
۱۶۸	۶-۳-۲- روش هزینه یابی نرمال	۱۳۰	۵-۲-۲- تفاوت تعداد یا مقدار تولید واقعی با تعداد
۱۶۸	۶-۳-۳- روش هزینه یابی استاندارد		یا مقدار تولید برنامه ریزی شده در ابتدای دوره
۱۶۹	۶-۴- کارت هزینه سفارش	۱۳۱	۵-۲-۳- به وجود آوردن انگیزه مقایسه در
			مدیران
		۱۳۱	۵-۳- طبقه بندی هزینه سربار
		۱۳۱	۵-۳-۱- سربار مستقيم و سربار غيرمستقيم
		۱۳۱	۵-۳-۲- سربار ثابت، متغير و نیمه متغير
		۱۳۲	۵-۳-۳- طبقه بندی براساس حمل انجام هزینه

۲۰۰	۷-۲- تهیه گزارش معادل آحاد تکمیل شده	۶-۵- اسناد و مدارک لازم در هزینه یابی
۲۰۳	۷-۳- ثبت های حسابداری در هزینه یابی مرحله ای	سفارش کار
۲۰۳	۷-۳-۱- ثبت مواد مستقیم صادره به تولید	۶-۶- ثبت های حسابداری هزینه یابی
۲۰۳	۷-۳-۲- ثبت دستمزد مستقیم	۱۶۹- سفارشات با استفاده از روش هزینه یابی نرمال
۲۰۴	۷-۳-۳- ثبت سربار ساخت	۶-۶-۱- ثبت خرید مواد اولیه مستقیم
	۷-۳-۴- ثبت قیمت تمام شده واحدهای	۶-۶-۲- ثبت مواد غیرمستقیم
۲۰۵	تکمیل شده یک مرحله	۶-۶-۳- ثبت صدور نواذ مستقیم و
۲۰۵	۷-۳-۵- ثبت حسابداری کالاهای فروش رفته	غیر مستقیم به تولید
۲۰۵	۷-۴- گزارش هزینه تولید	۶-۶-۴- ثبت دستمزد
۲۰۵	۷-۴-۱- هزینه های قابل تخصیص	۶-۶-۵- ثبت هزینه های مستقیم واقعی
۲۰۶	۷-۴-۲- تخصیص هزینه ها	۶-۶-۶- ثبت سربار ساخت جذب شده
۲۱۰	۷-۵- ضایعات	۶-۶-۷- ثبت بهای تمام شده سفارشات
۲۱۰	۷-۵-۱- ضایعات عادی	ساخته شده
۲۱۱	۷-۵-۲- ضایعات غیرعادی	۶-۶-۸- ثبت بهای تمام شده سفارشات
۲۱۱	۷-۶- واحدهای معیوب و ناقص	فروش رفته
۲۱۱	۷-۷- محاسبه بهای تمام شده ضایعات	۶-۶-۹- ثبت بهای فروش سفارشات
۲۱۲	۷-۷-۱- نقطه بازرسی	۶-۷- محاسبه کسریا اضافه جذب سربار
۲۱۴	۷-۷-۲- بهای تمام شده ضایعات عادی	آزمون پایانی فصل ۶
۲۱۵	۷-۷-۳- ارزش ضایعات	
	۷-۷-۴- محاسبه بهای تمام شده ضایعات	فصل ۷
۲۱۶	غیرعادی	۷- سیستم هزینه یابی مرحله ای
۲۱۶	۷-۸- ثبت های حسابداری مربوط به ضایعات	۷-۱- تهیه گزارش معادل آحاد و گزارش
۲۳۵	آزمون پایانی فصل ۷	هزینه تولید
۲۴۷	منابع و مآخذ	

خداوند سبحان را سپاس می‌گزارم که فرصت دیگری را فراهم ساخت تا بتوانم با تالیف کتاب درسی «حسابداری صنعتی» تجربیات آموزشی چهل ساله خود را به جامعه فرهنگی کشور عرضه نمایم، تا هنرآموزان و هنرجویان رشته حسابداری، شاخه کاردانش بتوانند از مزایای آن بهره‌مند شوند.

دنیايي که مادر آن زندگي می‌کنیم و دورانی که در آن به سر می‌بریم، به طور عمیقی به آموزش مهارت‌ها، یادگیری مفاهیم و خلاقیت‌ها وابسته است، از همین رو هنرآموزان عزیز رشته حسابداری بایستی بتوانند با استفاده از ایده‌های جدید و مهارت‌های کلیدی مورد نیاز، «حسابداری صنعتی» را در قالبی جدید به دانش‌آموزان منتقل نمایند. تا آنها بتوانند علاوه بر دانش‌های نظری، مهارت‌های لازم را نیز فرا گرفته و در مشاغل وابسته به کار گیرند.

امروزه مدیران کارخانجات صنعتی، نیازمند در اختیار داشتن گزارش‌های دقیق و صحیحی از عوامل هزینه‌ها هستند تا در تصمیم‌گیری‌ها برای افزایش یا کاهش تولید و در سایر موارد مرتبط آنها را به کار گیرند که متأسفانه این امر در واحدهای صنعتی و تولیدی به طور سیستماتیک استفاده نمی‌شود و مسئولین واحدها کمتر از دانش حسابداری صنعتی بهره‌می‌گیرند.

با توجه به تجربیات عملی و نظری، ضرورت مطالعه دقیق فصول این کتاب را به هنرجویان عزیز توصیه می‌نمایم و توجه عمیق آنان را به فراگیری هرچه بیشتر مفاهیم آن یادآور می‌شوم، تا هنرجویان عزیز با تلاش بیشتر و با فراگیری مهارت‌ها، زحمات ارزشمند اساتید خود را پاس داشته و با حل تمرین‌ها، پرسش‌ها و آزمون‌های کتاب دانش خود را توسعه بخشند.

امیدوارم که کتاب حاضر، خدمتی هرچند ناچیز برای آینده‌سازان این مرز و بوم باشد و چراغ راهی باشد تا آنها بتوانند در مواقع لزوم از روشنایی‌های آن بهره‌گیرند.

مؤلف